

ET LUKKET HOLLANDSK SAMFUND?

De hollandske indvandreres kontakt med danskere var uundgåelig især som tiden gik, ikke mindst i forbindelse med deres handel. Langsomt begyndte kontakten at blive i form af blandede ægteskaber, og fraflytninger.

Hollænderne solgte deres varer på torvet i København. Her var de let genkendelige. I 1674 skrev en besøgende hollandsk købmand om deres frisiske bondedrager med hvide lærredshatte og kamelhårshuer. *"Jeg talte med disse folk, men ingen kunne forstå mig, de talte kun dansk,"* fortsatte han sin beretning.

Det er dog sandsynligt, at hollænderne talte en blanding mellem hollandsk, plattysk og dansk, og købmanden derfor ikke forstod dem. Beskrivelsen viser imidlertid et vist særpræg knyttet til det hollandske ophav. Hollændernes efterkommere skilte sig ud – selv 150 år efter indvandringen.

Ædruelige, flittige og alvorlige

Hollænderne var kendt for kvaliteten af deres varer. Beskrivelser af amagerbønderne fra 1600 og 1700-tallet omtaler dem som ædruelige, fredsommelige, flittige og alvorlige. De blev sågar omtalt om modsætning til de danske bønder.

I begyndelsen solgte de friskkærnet smør, mælk og fløde, men salget af mejerivarer blev hurtigt overtaget af bønder fra Sjælland. Hollænderne fodrede med kålrester, hvilket gav afsmag i mælken. Dyrkning af grøntsager var amagerbønderne imidlertid kendt for.

Schouten valgte en kone fra danskerbyen!

Et var, at hollændernes efterkommere kom i kontakt med danskere på torvet, et andet var danskernes forhold til Hollænderbyen. I 1758 skrev forfatteren Laurids de Thurahs i sin bog om Amager, at indbyggerne i Hollænderbyen ikke så gerne tillod ægteskab med udefrakommende. Allerede i 1759 blev den daværende Schout, Jacob Bacher, imidlertid gift med Getrud Hansdatter fra Tårnby.

Ægteskabet vakte opsigt, selvom det ikke var det første blandende ægteskab. Det var nemlig første gang at byens leder brød traditionen med ikke at gifte sig udenfor Hollænderbyen.

En ægtefælle fra samme stand

En del af forklaringen på den langsommelige kulturblanding med de omkringliggende danske byer skal nok findes i hollændernes privilegier. Indtil sent i det 19. årh. var det af stor betydning at gifte sig med en med samme sociale stand. Dette gjorde blandede ægteskaber vanskelige for de privilegerede amagerbønder i Hollænderbyen.

I en rejsebog fra 1671-92 beskrives det, hvordan en kvinde fra København nær var blevet stenet til døde, fordi hun havde formastet sig til at forelske sig i en mand fra Hollænderbyen, og han havde gengældt hendes følelser. Sådanne historier er ikke fundet i andre kilder, og det er svært at vide, hvor troværdig den er. Måske har det ikke været et spørgsmål om, at hun kom udefra, men at han var bestemt for en anden.

Dertil kommer, at det ikke var ønskeligt at lade den jord, som hollænderne oprindeligt var blevet tildelt tilfælde "danske" hænder ved giftermål. Selvom de hollandske indvandrere således fra deres ankomst var i kontakt med det omkringliggende samfund, blev de kun meget langsomt en del af det. Nok mødte de danske bønder på torvet, men deres privilegier og velstand samt ideer om

slægtskab og stand gjorde, at hollænderne og deres efterkommere i generationer var et temmelig lukket samfund.